

Національна академія аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут обліку і фінансів НААН
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Журнал «Облік і фінанси»
Варшавський університет природничих наук – SGGW (Польща)
Лейбніцький інститут розвитку сільського господарства
в країнах з перехідною економікою (Німеччина)

Матеріали
XIII Міжнародної науково-практичної конференції
(16 листопада 2022 р., м. Київ)

Київ
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
2022

УДК [657+336]:342.78(477)

О 16

Редакційна колегія

Жук В. М., д.е.н., професор, академік НААН,
Лупенко Ю. О., д.е.н., професор, академік НААН,
Васілевські М., д.е.н., професор, *Попко С. Ю.*, к.е.н.,
Остапчук С. М., к.е.н.

Адреса редакційної колегії:

03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10
Тел./факс +38 044 259-01-25
e-mail: conf@faaf.org.ua

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту обліку і фінансів (*протокол № 9 від 17.11.2022 р.*)

Електронна pdf-версія збірника доступна на сайті «Облік і фінанси АПК»
<http://magazine.faaf.org.ua>

О 16 **Обліково-фінансова наука і практика: пріоритети розвитку та місія у воєнний час:** матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (16 листопада 2022 р., м. Київ) / Відпов. за вип. Ю.С. Бездушна. К.: ННЦ «ІАЕ», 2022. 238 с.

Вміщені у збірнику тези присвячені різноманітним аспектам розвитку та місії бухгалтерського обліку, аудиту, фінансів та оподаткування у воєнний час. Значну увагу приділено дослідженню питань трансформації систем управління та діджиталізації, удосконалення звітності, розвитку інституту аудиту. Розкрито необхідність поглиблення наукового забезпечення оцінки майнової шкоди та інших збитків суб'єктів господарювання завданих війною.

Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності спеціалістів з бухгалтерського обліку та фінансів, молодих науковців, викладачів вузів, наукових співробітників.

УДК [657+336]:342.78(477)

© Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки», 2022

ЗМІСТ

1. ОБЛІКОВА І АМОРТИЗАЦІЙНА ПОЛІТИКА ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ	8
Акімова Н. С., Наумова Т. А. Організація аудиторської діяльності в умовах воєнного та повоєнного стану	8
Бездушна Ю. С. Аграрний потенціал: проблеми обліку та шляхи їх вирішення у повоєнний час	11
Василішин С. І., Ступницький Є. Р. Вплив воєнного стану на оцінки та принципи бухгалтерського обліку і фінансової звітності	14
Жук В. М. Інституціональний базис корисності обліково-фінансових професій в умовах війни	17
Замула І. В., Танасієва М. М. Формування положень облікової політики щодо витрат на оплату праці в умовах воєнного та повоєнного часу	19
Кирик Ю. С. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності у період воєнного стану	22
Коваль Н. І. Інвентаризація у воєнний час: порядок та особливості проведення	24
Малишкін О. І. Амортизаційна політика: термінологічний аспект	27
Матюха М. М. Інформаційна система як комплекс вирішення управлінських завдань	30
Морозова А. М. Розкриття регульованої інформації емітентами цінних паперів під час дії воєнного стану в Україні	33
Назарова І. Я. Облікова політика щодо електронного документообігу в корпораціях	34
Остапчук С. М. Облік у сільському господарстві: суб'єкти методологічного впливу та їх функціональні ролі	37
Подольничук О. А. Облікові аспекти аграрних розписок в умовах воєнного стану	40
Правдюк Н. Л. Особливості організації облікового забезпечення управління витратами на виробництво та реалізацію продукції садівництва	43
Сахно Л. А. Загальний підхід до аудиту під час воєнного стану	46
Сахно Л. А., Хома А. Р. Облік основних засобів під час воєнного стану, особливі випадки списання	49
Семенішена Н. В. Особливості обліку благодійної допомоги аграрного бізнесу в умовах воєнного стану: державне регулювання	52
Сторожук Т. М. Суспільне значення бухгалтерського обліку і звітності в умовах війни та мирний час	57
Сук П. Л. Зміст бухгалтерського балансу	60
Трачова Д. М. Безпека облікової інформації: виклики воєнного стану ...	63

Chen F. Five stages of corporate governance practice in China	64
Шевчук В. О. Природничі засади обліку та інформаційне забезпечення контролю продовольчої безпеки	67
Yang Z. The current situation of social responsibility of modern Chinese enterprises and how to promote its implementation	70
2. ОБЛІК І ОЦІНКА ШКОДИ ТА ЗБИТКІВ, ЗАВДАНИХ УКРАЇНІ ВІЙНОЮ	74
Веселовська В. О. Валютне регулювання в Україні: особливості та проблематика	74
Голуб Н.О. Облік і оцінка завданої Україні війною шкоди та збитків землям сільськогосподарського призначення	76
Захарчук О. В. Оцінка сільськогосподарського майна у сучасних реаліях	80
Коваль Л. В. Первинне відображення шкоди та збитків, завданих Україні війною	83
Попко Є. Ю. Оприлюднення підприємствами інформації про завдану війною шкоду	84
Третяк Н. А. Аналіз методики визначення розміру шкоди завданої ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану	87
Ходаба Л. В. Оцінка збитків в умовах війни: погляд аналітика	90
Шевчук Н. С. Проблемні питання обліку надзвичайних подій завданих війною	93
Шульган М. Я. Аналіз стану галузі бджільництва в Україні: реалії сьогодення	96
3. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ.....	99
Барабаш Л. В. Податкова система і податкова політика України повоєнного часу	99
Гордієнко М. І. Податкова політика держави в умовах війни: виклики часу	100
Синчак В. П. Особливості оподаткування підприємців – платників єдиного податку третьої групи в умовах воєнного стану	104
Синчак В. П., С. В. Капелюшок Сплата та вплив податків у США на структуру податкових надходжень муніципальних бюджетів	108
Ткачук Н. М. Інноваційна політика розвитку сучасних підприємств	112

3. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ

УДК 336.221.4

Л. В. Барабаш, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Уманський національний університет садівництва

ПОДАТКОВА СИСТЕМА І ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ПОВОЄННОГО ЧАСУ

Воєнні реалії, що нині панують в Україні, змушують переглянути та переоцінити всі налагоджені економічні механізми. Особливу увагу при цьому слід зосередити на податковій системі – як підґрунті економічного розвитку держави, підприємницької активності й інвестиційної привабливості. А втілити перспективні кроки оновлення та реформування значною мірою допоможе податкова політика.

Перші тижні війни продемонстрували необхідність термінової регуляції податкових відносин. Тож в Україні було запроваджене широке коло пільг, покликаних підтримати та стимулювати підприємницьку діяльність, а також зменшити податковий тягар на платників податків. Наслідки війни – руйнування критичної інфраструктури, воєнне забруднення земель сільськогосподарського призначення, міграція населення й інші – є надзвичайно суттєвими. Зважаючи на високий рівень інфляції (понад 20%), боргову кризу, дефіцит ВВП і взагалі для вирівнювання економічної ситуації необхідне проведення низки реформ, в першу чергу – податкової системи.

Зарубіжні експерти схиляються до думки, що ключові напрями реформування податкової системи України мають бути зосереджені на таких аспектах, як: оподаткування багатства, збільшення ставок податків з одночасним переведення їх у площину прогресивності, розширення бази оподаткування по існуючих податках і платежах, долучення до числа платників податків тіньовий сектор економіки, а також осіб, які залишилися поза сферою впливу податкової системи [1]. Однак дана позиція спрямована на посилення фіскального спрямування податкової системи та податкової політики, хоча в періоди криз доцільнішим є застосування політики стимулювання.

Наступна група науковців і практиків зауважує на чотирьох напрямках, що мають забезпечити позитивний економічний результат: збільшення збору податкових надходжень за рахунок посилення фіскалізації, гнучка система податкової підтримки, збільшення податків на імпорт, дерегуляція і перерозподіл фінансових ресурсів між галузями та сферами діяльності [2]. Наведені кроки, попри їхню очевидність, нівелюють кризовий стан усіх галузей і сфер діяльності, що хоч і різною мірою, але постраждали від війни.

А тому зростання податкового тягаря спричинить або їхній перехід у тіньовий сектор, або повну ліквідацію.

Очевидно, що відбудова держави після війни потребуватиме значних обсягів фінансових ресурсів. Дійсно, одним з найдохідніших джерел бюджету були саме податкові надходження. Проте посилювати податковий тиск на бізнес і фізичних осіб зараз означає зруйнувати їх остаточно. Фіскалізація може принести позитивні результати, однак лише у короткостроковій перспективі, а Україні потрібні зміни з результатами стратегічного характеру. І напевне, що це має бути реформа податкової системи у переорієнтації її на розподільчо-регулюючу функцію.

Відтак потенційними напрямками реформи податкової системи є її зосередження на критичних і пріоритетних сферах і галузях діяльності: будівництво, логістика та транспортне забезпечення, сільське господарство та продовольча сфера, альтернативна енергетика. Поза конкурентним полем залишиться сектор воєнного забезпечення. І, звичайно, як джерело іноземної валюти, – експорт продукції, товарів і послуг.

З огляду на пріоритетність, доцільним є впровадження розробка низки дієвих інструментів податкової політики на кшталт звільнення від оподаткування на термін до трьох років новостворених підприємств, прогресивної ставки податку на доходи фізичних осіб і для підприємств критичної сфери, оподаткування надприбутків великих компаній і корпорацій, оподаткування підприємців за принципом прибутковості, а не доходності тощо.

4 Список використаних джерел:

1. Inman, Phillip (2022). Ukraine needs ‘radical’ reform to sustain war effort, warn economists. Support the Guardian. 9 Sep. URL: <https://www.theguardian.com/world/2022/sep/09/ukraine-needs-radical-reform-to-sustain-war-effort-warn-economists> (дата звернення 12.11.2022).
2. Macroeconomic policies for wartime Ukraine. VoxEU. 12 Aug 2022. URL: <https://cepr.org/voxeu/columns/macroeconomic-policies-wartime-ukraine> (дата звернення 12.11.2022).

УДК 336.221.4

М. І. Гордієнко, к.е.н., професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування,
Сумський національний аграрний університет

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ЧАСУ

Гармонізація вітчизняного податкового законодавства до еталонів Європейського Союзу розпочалася одночасно з набуттям незалежності нашої держави. Першим кроком на цьому шляху стало підписання Угоди про

Науково-практичне видання

Національна академія аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут обліку і фінансів НААН
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Журнал «Облік і фінанси»
Варшавський університет природничих наук – SGGW (Польща)
Лейбніцький інститут розвитку сільського господарства в країнах з
перехідною економікою (Німеччина)

ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВА НАУКА І ПРАКТИКА: ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ТА МІСІЯ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали

XIII Міжнародної науково-практичної конференції

(16 листопада 2022 р., м. Київ)

Матеріали опубліковано в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка: *В.О. Павленко*

Технічний редактор: *С.М. Остапчук*

Відповідальний за випуск: *Ю.С. Бездушина*

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 2065 від 18.01.2005 р.

Підп. до друку 25.11.2022. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 14,75. Тираж 100 пр. Зам. 1-11/22.
